

۱- همه موارد زیر از مشخصات قلمرو زبانی شعر در قرن پنجم و ششم هستند؛ به جز:

(الف) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون

(ب) از میان رفتن لغات مهجور فارسی نسبت به سبک خراسانی

(پ) ورود لغات زبان ترکی و مغولی به زبان فارسی

(ت) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی

(ث) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان

(ج) فراوانی ترکیبات نو

(چ) ورود اصطلاحات عرفانی

(۱) الف - ب - ث (۲) ج - الف - ت (۳) پ - ت - ج (۴) ت - ث - ج

۲- نوع طبقه‌بندی سبک‌ها براساس نظریه ارسطو در کدام گروه «همگی» درست است؟

(۱) (سبک آذربایجی: براساس محیط جغرافیایی) - (سبک تعلیمی: براساس قلمرو دانشی)

(۲) (سبک فردوسی: براساس نام شاعر) - (سبک فلسفی: به تناسب مخاطب)

(۳) (سبک حماسی: براساس قلمرو دانشی) - (سبک بیهقی: براساس زمان و دوره اثر)

(۴) (سبک عرفانی: براساس موضوع و نوع) - (سبک فکاهی: براساس هدف)

۳- هر یک از توضیحات زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعر یا نویسنده است؟

- شاعری که در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی نیز در سبک عراقی است.

- در سرودن شعر مذهبی معروف است و ترکیب بند عاشورایی او زبانزد است.

- معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی زبان است.

- شاعری که ناملازمات اوضاع آشفته روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید.

(۱) فخرالدین عراقی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی - حافظ (۲) سلمان ساوجی - محتشم کاشانی - صائب تبریزی - عبید زاکانی

(۳) سلمان ساوجی - کلیم کاشانی - وحشی بافقی - عبید زاکانی (۴) فخرالدین عراقی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - حافظ

۴- تمامی آثار کدام گزینه در یک قرن نگاشته شده‌اند؟

(۱) نفحات الانس - تذکره دولتشاه - مجالس سبعة

(۳) مرصادالعباد - عشاق‌نامه - جامع التواریخ

(۲) اخلاق‌الاشراف - رساله دلگشا - تاریخ جهانگشا

(۴) بهارستان - لمعات - تحفة الاحرار

۵- نثر هر یک از آثار زیر به ترتیب چگونه است؟

«دباجه عیار دانش - حبیب‌السیر - محبوب‌القلوب - شرفنامه بدلیسی»

(۱) ساده - مصنوع - بینابین - مصنوع (۲) ساده - مصنوع - ساده - مصنوع

(۳) مصنوع - بینابین - ساده - ساده (۴) مصنوع - بینابین - مصنوع - ساده

۶- با توجه به ویژگی‌های فکری شعر، سبک ابیات زیر به ترتیب کدام است؟

(الف) رقص زلف سر نی دیدم و با خود گفتم بین هفتاد و دو سر، کاش سری بود مرا

(ب) به این عالم، چو این دفتر نوشتند در او هست آن چه خشک و تر نوشتند

(پ) با اهل خرد باش که اصل تن تو گردی و نسیمی و غباری و دمی است

(ت) چهار دسته گلش را به پنج تن بخشید مقیم خاک درش هفت آسمان شده بود

(ث) سرای خانه گیتی که خانه دو در است در او اساس اقامت منه که رهگذر است

(۱) معاصر - عراقی - خراسانی - انقلاب اسلامی - خراسانی (۲) انقلاب اسلامی - عراقی - خراسانی - معاصر - خراسانی

(۳) انقلاب اسلامی - عراقی - خراسانی - انقلاب اسلامی - عراقی (۴) معاصر - خراسانی - عراقی - انقلاب اسلامی - عراقی

۷- نام پدیدآورنده چند اثر در برابر آن نادرست نوشته شده است؟

«سرگذشت حاجی بابای اصفهانی: جیمز موریه / شمس الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع / سنت و نوآوری در شعر معاصر: نیمایوشیج / زمین سوخته: احمد محمود / از آسمان سبز: سید علی موسوی گرمارودی / جعفر خان از فرنگ برگشته: حسن مقدم / دید و بازدید: سید محمدعلی جمالزاده / زمستان: اسماعیل فصیح»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۸- توضیح مربوط به چند مورد، در کمانک روبه‌روی آن‌ها نادرست آمده است؟

(الف) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است. (فکری شعر معاصر)

(ب) پسندیده بودن ابهام و وجود معنی‌گریزی در شعر (ادبی شعر معاصر)

(پ) رواج جریان سیال ذهن و مینی مال و مدرن نویسی (ادبی نثر انقلاب اسلامی)

(ت) باستان‌گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژگان کهن در زبان شعر (زبانی شعر معاصر)

(ث) استفاده از موضوعاتی مانند: عشق، انسان، ستیز با خرافات و.... (فکری نثر انقلاب اسلامی)

(ج) روی آوردن به مفاهیم انتزاعی (فکری شعر انقلاب اسلامی)

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۹- در همه ابیات هر دو نوع تشبیه گسترده و فشرده یافت می‌شود، به جز:

(۱) من اشک را چو گهر پرورانده‌ام	دریای دیده تا که نگویی گهر نداشت
(۲) چه‌ره باغ ز نقاش بهار	به نجویی چو نگارستان است
(۳) دلم به غمزه و ابروی او به مکتب عشق	امیدوار چو طفلان به نون والقلم است
(۴) از جرعه می بزمگه باده گساران	چون چشم من از خون جگر لاله ستان بود

۱۰- در کدام بیت، شاعر از آرایه «استعاره» بهره بیش‌تری برده است؟

(۱) گوهری کز چشم من زاد آفتاب روی او	هم به دست اشک در پای غمش پاشیده‌ام
(۲) هزاران نرگس از چرخ جهان گرد	فروشد تا برآمد یک گل زرد
(۳) غنچه دلگیر ما را برگ شکرخند نیست	ای نسیم عافیت شبگیر کن از کوی ما
(۴) ای خم ز پرده پوشی ما درگذر که تاک	زنجیر پاره کرد ز زور شراب ما

۱۱- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«چو یاد چشمه حیوانش بگذرد به دلم	ز موج چشمه چشمم خجل شود جیحون»
(۱) تشبیه - استعاره - متناقض‌نما - جناس همسان - تلمیح	(۲) تشبیه - اغراق - تلمیح - استعاره - جناس ناهمسان
(۳) تشخیص - جناس ناهمسان - اسلوب معادله - تلمیح - تشبیه	(۴) تشبیه - مجاز - جناس همسان - تشخیص - متناقض‌نما

۱۲- در همه ابیات، هر دو نوع استعاره «مصرحه» و «مکنیه» وجود دارد؛ به جز:

(۱) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست	منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست
(۲) فروغ ماه می دیدم ز بام قصر او روشن	که رو از شرم آن خورشید در دیوار می‌آورد
(۳) لعلت به خنده پرده گل را دریده است	آیینه از رخت گل خورشید چیده است
(۴) از شبیخون خمار صبحدم آسوده‌ایم	مستی دنبال‌دار چشمم خوبانیم ما

۱۳- آرایه‌های «مجاز، ابهام، جناس همسان، حسن تعلیل، حس آمیزی» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

(الف) هرکس که سرو گفت قدت را به راستی	او را معین است که همت بلند نیست
(ب) هلاک ما به بیابان عشق خواهد بود	کجاست مرد که با ما سر سفر دارد؟
(ج) چو دید چین وی آن چین خود فرامش کرد	چو دید بوی وی این بوی خود ببرد از یاد

د) به مُلکِ جَم، مشو غرّه که این پیران رویین تن
(هـ) تنت را دید گل، گویی که در باغ
(۱) هـ - د - الف - ب - ج (۲) ب - د - الف - ج - هـ

به دستانت به دست آرد، اگر خود پور دستانی
چو مستان جامه را بدرید بر تن
(۳) ب - الف - د - هـ - ج (۴) الف - د - ج - ب - هـ

۱۴- در همه ابیات، آرایه‌های «تشبیه، استعاره، کنایه» یافت می‌شود؛ به جز:

(۱) داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو
(۲) به صد زنجیر اگر بندند اعضای مرا «صائب»
(۳) دردا که از آن آهوی مشکین سیه چشم
(۴) تو همچو صبحی و من شمع خلوت سحر

کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند
چو آب از دیدن آن سرو خوش رفتار می‌لرزم
چون نافه بسی خون دلم در جگر افتاد
تبسمی کن و جان بین که چون همی سپرم

۱۵- در ابیات زیر، چند مورد «اسلوب معادله» و چند مورد «تناقض» وجود دارند؟

(الف) ز طاعت جامه‌ای نو کن ز بهر آن جهان ورنه
(ب) اقبال خصم هرچه فزون تر شود نکوست
(پ) چراغ افروز چشم ما نسیم زلف جانان است
(ت) عشق مستغنی است از تدبیر عقل حيله‌گر
(ث) اختر ما سعد بود و روزگار ما سعید
(ج) زهر غم در کام ما هرگز نباشد کارگر
(۱) دو - چهار (۲) دو - دو

چو مرگ این جامه بستاند تو عریان مانی و رسوا
فواره چون بلند شود سرنگون شود
مباد این جمع را یارب غم از باد پریشانی
شیر کی سازد عصای خود دم روباه را؟
از سعادت زیر بال یک هما بودیم ما
در مذاق خویش تریاکی ز سم داریم ما
(۴) سه - سه (۵) چهار - دو

۱۶- آرایه‌های همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

(۱) شهری اگر به قصد من، جمع شوند و متفق
(۲) هیچ افتد که آیی و بازآوری به خلق
(۳) چون کشم بار فراق تو بدین طاقت و صبر
(۴) در دل سنگین شیرین رخنه کردن مشکل است
(کنایه - مجاز)
(تضاد - لف و نشر مشوّش)
(تشبیه - موازنه)
(تلمیح - ایهام تناسب)

با همه تیغ برکشم وز تو سپر بیفکنم
از روی و زلف خویش شب و روز رفته را
چون دهم شرح جفای تو بدین دانش و هوش
ورنه پیش تیشه فرهاد، خارا نازک است
(کنایه - مجاز)
(تضاد - لف و نشر مشوّش)
(تشبیه - موازنه)
(تلمیح - ایهام تناسب)

۱۷- توضیح مقابل کدام بیت در مورد قافیه درست است؟

(۱) سپه را تو باش این زمان پیشرو
(۲) بی‌دلان آغوش جان‌ها و کنید
(۳) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم
(۴) خدایا مقصّر به کار آمدیم

تویی کینه خواه جهاندار نو (قاعده ۱)
اشک شوق قرن‌ها دریا کنید (ذوقافیتین)
تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم (ش: حرف روی)
تهی دست و امیدوار آمدیم (یم: حروف الحاقی)

۱۸- چند بیت از ابیات زیر، «فائد» ردیف است؟

(الف) چپ و راست آباد و آب روان
(ب) صبر کن ای دل که صبر سیرت اهل صفاست
(پ) در آغوش بگرفت فرزند خویش
(ت) برخیز و مخور غم جهان گذران
(ث) خواجه در ابریشم و ما در گلیم
(۱) دو (۲) یک

بیابان چه جوییم و رنج روان
چاره عشق احتمال شرط محبت و فاست
بوسید رخسار دلبند خویش
بنشین و دمی به شادمانی گذران
عاقبت ای دل همه یکسر گلیم
(۴) سه (۵) چهار

۱۹- وزن عروضی کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) گل من تو راز ما را / به کدام دیو گفתי؟ (فعلات فاعلاتن / فعلات فاعلاتن)
 (۲) ای آخرین رنج / تنهای تنها می کشیدم انتظارت (مستفعِلن فع / مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن فع)
 (۳) در روی من مخند / شیرینی نگاه تو بر من حرام باد (مفعولُ مفاعیلن / مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلن)
 (۴) بجنید میخ / خروشید رعد / درخشید برقی به مانند تیر (فعولن فعل / فعولن فعل / فعولن فعولن فعولن فعل)

۲۰- وزن کدام مصرع‌ها «همسان دولختی» است؟

- (الف) دُرَم از دیده چکان است به یاد لب لعلت
 (ب) از آرزوی صحبت، از اشتیاق دیبندت
 (پ) ای عندلیب خو کن با خار غم که هرگز
 (ت) نکته وحدت مجوی از دل بی معرفت
 (ث) به چشم ظاهر اگر رخصت تماشا نیست
 (ج) هان ای دل عبرت بین، از دیده عبر کن هان
 (۱) ت - الف - ث (۲) الف - ب - ث (۳) پ - ت - ج (۴) ث - ت - ج

۲۱- نام بحر مقابل کدام بیت «درست» است؟

- (۱) چو از نعمت حق شود بنده غافل
 (۲) ما همه اشک و تو مژگان، ما همه تخم و تو ابر
 (۳) از وادی این ما و من خاموش باید ساختن
 (۴) چو عشق خوب معبود درونت جا بگیرد
 خداوند بر وی بلایی فرستد (مقارب مَثَمَن محذوف)
 دستگیری از تو می‌زید، ز ما افتادگی (رمل مَثَمَن سالم)
 ای کاروانت بی‌جرس در بند آوازی چرا (رجز مَثَمَن سالم)
 به عنقا آشیانه مرغ دل مأوا بگیرد (هزج مَثَمَن سالم)

۲۲- وزن مقابل چند مصراع «نادرست» است؟

- (الف) گل بر رخت گشود نقاب کشیده را: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
 (ب) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
 (پ) شور جنون در قفسی با همه بیگانه بر آ: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن
 (ت) کسی معنی بحر فهمیده باشد: فعولن فعولن فعولن فعل
 (ث) منتظران بهار فصل شکفتن رسید: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن
 (ج) قصد همه وصل حور و خلد برین است: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
 (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۲۳- در کدام بیت اختیار وزنی «ابدال» دیده نمی‌شود؟

- (۱) خارکش پییری با دلّی درشت
 (۲) سینه از آتش دل در غم جانانه بسوخت
 (۳) خسرو می خواست هم از بامداد
 (۴) زان چشم پر از خمّار سرمست
 پشت‌خار همی برسد به پشت
 آتشی بود در این خانه که کاشانه بسوخت
 خلق به می خوردن او گشت شاد
 پرخون دارم دو دیده پیوست

۲۴- اختیار شاعری در مقابل کدام ابیات نادرست آمده است؟

- (الف) تو ببینی که به یک ماه چو ماه
 کند از مهر تو عالم روشن
 (حذف همزه)

- (ب) همسایه گو گواهی مستی و عاشقی
 بر من مده که خویشتن اقرار می‌کنم
 (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)

- (پ) دوست چنان باید کان من است
 عشق نهانی چه نهان من است؟
 (ابدال)

ت) وصل تو را به جان و دل می خرم و نمی دهی بیش مکن مضایقه زان که رسید مشتری
(قلب)

ث) سر زلف را متابان سر زلف را چه تابی که در آن دو زلف ناتافتگی به تاب ماند
(بلند بودن هجای پایانی)

(۱) الف - ب - ث (۲) ب - پ - ت (۳) ب - پ - ث (۴) ب - ت - ث

۲۵- با توجه به ابیات زیر کدام مورد نادرست است؟

«از گوشه بامت سر پرواز ندارم ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد
دانی که به یک زخم چرا جان نسپارم خواهم که سر و کار به زخم دگر افتد

(۱) حرف روی در ابیات «ر» است و در آن دو نوع اختیار وزنی به کار گرفته شده است.

(۲) بیت اول با «مکن از نوع که آزرده شوم از خویت / دست بر دل نهم و پا بکشم از کویت» تضاد مفهومی دارد.

(۳) قالب اشعار مورد استقبال ابن یمین قرار گرفته است. وی مضامین اخلاقی خود را در این قالب آشکار کرده است.

(۴) وزن اشعار «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است و اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت ها و حذف همزه در آن یافت می شود.

۲۶- مفهوم بیت زیر در همه گزینه ها آمده است، به جز:

«ریشه نخل کهن سال از جوان افزون تر است بیش تر دلبستگی باشد به دنیا پیر را»

(۱) ز پیوری جوان تر شود آرزوها به صد سالگی حرص دندان برآرد

(۲) حرص مردم در کهن سالی دوبالا می شود بال و پر وقت رحیل از مور می آید برون

(۳) عرض نعمت دستگاه حرص را سازد زیاد نیست ممکن حرص مور از شکرستان کم شود

(۴) پیش راه حرص پیوری چوب نتواند گذاشت بیش تر دست طمع کار از عصا گردد بلند

۲۷- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

«گر تو گرفتارم کنی من با گرفتاری خوشم ور خوار چون خارم کنی ای گل بدان خواری خوشم»

(۱) تا روانم هست نامت بر زبان دارم روان تا وجودم هست خواهد بود نقشت در ضمیر

(۲) طرفه می دارند یاران صبر من بر داغ و درد داغ و دردی کز تو باشد خوش تر است از باغ ورد

(۳) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد

(۴) گرم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل گل از خارم برآوردی و خار از پای و پای از گل

۲۸- کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

«هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود بر زبان، بند گرانی از تأمل بایشد»

(۱) به سوی خویش کشد صید را خموشی دام سخن ز فیض تأمل شود شکار نفس

(۲) بی تأمل سخن خود مده از دل به زبان غنچه تا گل نشود، دست به چیدن مگذار

(۳) بی تأمل دم مزین کز لب گهر می ریزدش چون صدف هر کس سخن را در دهن می پرورد

(۴) من که از دشمن سخن گویم تأمل کن که چون ماجرای دوست را زیر سخن پوشیده ام

۲۹- مفهوم بیت زیر در همه گزینه ها آمده است، به جز:

«عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را»

(۱) خانه دل عشق به تاراج داد عقل از این واقع بگریخته است

(۲) عقل باری خسروی می کرد بر ملک وجود باز چون فرهاد، عاشق بر لب شیرین اوست

(۳) هوش خردمند را عشق به تاراج برد من نشنیدم که باز، صید کبوتر شود

(۴) به زور عقل گذشتن ز خود میسر نیست مگر بلند شود دست و تازیانه عشق

۳۰- مفهوم کدام بیت نادرست است؟

(۱) گفت: من، گفتش: برو هنگام نیست بر چنین خوانی مقام خام نیست

(نفی خود برای وصال)

(۲) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم؟

(وارستگی عاشق)

(۳) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند

(بی‌توجهی معشوق)

(۴) جهان را سر به سر آینه می‌دان به هر یک ذره‌ای صد مهر تابان

(بی‌ارزشی دنیا)